

CONSULTATIE INVESTNL

Commentaar van Mr Herman Mulder

Nederland heeft zich verplicht tot het leveren van haar bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDGs), nationaal en, waar mogelijk, ook international in haar waardeketen. Deze verplichting komt niet alleen tot uitdrukking in de adoptie in 2015 van de SDGs in de VN, maar ook van het Parijse Klimaat Accoord en de Addis Ababa Action Agenda: deze internationale agenda dienen in hun samenhang te worden beoordeeld en geïmplementeerd. Hoewel deze 3 agenda's tussen overheden zijn afgesproken, zal de implementatie zonder majeure betrokkenheid van de private sector niet mogelijk zijn.

Ter illustratie:

De wereldwijde active worden geschat op \$235 trillion, waarvan bij pensioenfondsen \$42 trln, andere institutionale investeerders \$35 trln, Sovereign Wealth Funds \$8trln, "super-rijken" \$80 trln, "gewone" rijken \$70trn.

Additionalen kosten voor wereldwijde realisatie van de SDGs+ worden geschat op \$75trln tot 2030, ofwel gemiddeld \$7trln per annum, waarvan 55% in ontwikkelingslanden. De publieke sector (landen, multilaterale financiële instellingen) zouden hiervan \$1trln p.a. voor haar rekening kunnen nemen; de overige 6trln door de private sector (bedrijfsleven, fondsen).

De UN-PRI schat dat haar ondertekenaars, met gezamenlijk asset under management (AUM) van \$70trln, 1/3 voor haar rekening zou moeten kunnen nemen, te weten \$2trln p.a., ofwel 3% van hun AUM.

De nederlandse institutionele investeerders hebben hebben gezamenlijk \$2trln AUM en zouden op proportionele basis jaarlijks 3% van hun AUM, ofwel gezamenlijk jaarlijks \$60bln voor aditionele SDG investeringen, moeten verrichten. Hiervan zou, opnieuw proportioneel tov de wereldwijde cijfers, 1/3 in ontwikkelingslanden moeten plaatsvinden.

De financiële middelen zijn beschikbaar, zowel wereldwijd als nationaal in NL, de vraag en uitdaging is of de focus, de prudent risk appetite en de verwachte rendementen voldoende aantrekkelijk zijn voor de institutionele investeerders om tot een herrangschikking te komen van hun investeringsplannen. Mbt klimaat-financiering (SDG#13) en groene energie (SDG#7) is er, terecht, om risico-prudente redenen, druk van toezichthouders; dat geldt echter nog niet voor andere capita van de SDG agenda.

In de Addis Ababa Action Agenda worden overheden opgeroepen tot ontwikkelen van binnenlandse kapitaalmarkten (paragraaf 44), financiële innovatie dmv garantie/verzekeringen (paragraaf 45), technische assistentie voor een "enabling environment" in ontwikkelingslanden (paragraaf 46), actieve betrokkenheid (lees "crowding in") van lange termijn/institutionele investeerders (paragraaf 47), de ontwikkeling van "blended finance" dmv publiek-private samenwerking (paragraaf 48), ook gericht op een modern energie-infrastructuur (paragraaf 49);. Deze agenda is opgesteld met het oog op de financierings-implementatie van de SDGs. In dezelfde Addis Action Agenda wordt ODA herbevestigd op basis van 0,7% van GNI (paragraaf 51).

De vraag en uitdaging is of deze “Addis-belofte” mbt financiering kan worden gemobiliseerd zonder additionele, forse support-mechanismen van de zijde van overheden. Naar mijn oordeel niet.

Het voorstel tot de creatie van InvestNL ten behoeve van de universele SDG agenda is vanuit dat perspectief volstrekt logisch en passend en urgent. Uitbreiding van het creëren van een “enabling” overheids-instrumentarium ter ondersteuning van de implementatie van de SDGs, moet kosten-efficiënt en middelen-effectief zijn. Invest NL kan dat voor de nationale en internationale agenda zijn. Hoewel geen juridische verplichting daartoe, acht ik de internationale agenda (onze international waardeketen) voor een rijk (met 1% van het wereldwijde GDP, plaats 18) en international georiënteerd land een verplichting en een (grote) kans.

Tegen deze achtergrond moet een kern-begrip als “additionaliteit” in het voorstel mbt InvestNL worden beschouwd: met welke lens moeten we naar “marktfalen” kijken: moet er eerst aannemelijk worden gemaakt worden dat er inderdaad geen marktoplossing is (een defensieve benadering) of is er ruimte, met het perspectief van de SDGs, een meer stimulerende, proactieve benadering te hebben. Naar mijn mening is er een goed reden om gedurende een aantal (5) jaren een tijdelijk verruimd loket te hebben met stimulerende/proactieve instrumenten te hebben; na die periode kunnen geen nieuwe aanvragen meer worden ingediend (maar goedgekeurde structuren lopen door). Een perspectief dat deze verruiming zal worden geboden, zal de betrokkenheid van bedrijfsleven en financiële instellingen, naar mijn overtuiging, intensiveren.

De (Europese) mededingingswetgeving staat op gespannen voet met de maatschappelijk prioriteiten en belangen; het risico van de kwalificatie van “oneigenlijke staatsteun” door een stimulerend karakter te geven aan de instrumenten van Invest NL zou hetzelfde (ontmoedigende) effect hebben, maar ook hier zouden essentiële breed-maatschappelijke belangen expliciet moeten meespelen, bv door een SDG-toets. Andere (EU) landen zouden hetzelfde belang moeten hebben.

Advies:

1. het gehele mandaat van InvestNL in het kader van de nationale en internationale implementatie van de SDGs plaatsen;
2. door middel van een SDG-toets, gedurende een periode van 5 jaar het additionaliteits-principe niet defensief maar (zeer) stimulerend toepassen

Mr Herman Mulder
Voorzitter SDG Charter Foundation
(i.a.) voormalig DG ABN AMRO (risico-management, structured finance)
initiator Equator Principles
(www.apollocapitaladvisors.com)

Amsterdam, 28 maart 2018